

SPF

Test předpokladů ke studiu
na Filozofické fakultě
Univerzity Palackého v Olomouci

varianta testu: 02

Filozofická
fakulta

2023

Všeobecné znalosti

- 01.** Které z následujících přikázání NEPATŘÍ do tzv. *Desatera*?
- a) Cti otce svého i matku svou.
  - b) Nesesmilníš.
  - c) Pomni, abys den sváteční světil.
  - d) Nepromluvíš křivého svědectví.
  - e) Neoplatíš křivdu tobě učiněnou.
- 02.** Co označuje výraz *Bat micva*?
- a) křesťanský náboženský obřad
  - b) židovský náboženský obřad
  - c) slavnostní pokrm buddhistů
  - d) hinduistický svátek
  - e) posvátné místo muslimů
- 03.** Ve které oblasti se proslavila Eva Jiřičná?
- a) sport
  - b) politika
  - c) architektura
  - d) hudba
  - e) medicína
- 04.** Jak se nazývá oficiální měna Ukrajiny?
- a) rubl
  - b) rupie
  - c) zlotý
  - d) leu
  - e) hřivna
- 05.** Který z uvedených bájných objektů či předmětů by se dal označit jako *danajský dar*?
- a) trojský kůň
  - b) Kolumbovo vejce
  - c) Potěmkinova vesnice
  - d) Ariadnina nit
  - e) Achillova pata
- 06.** Jednání o rozpadu Československa vedli
- a) Petr Pithart a Ján Čarnogurský.
  - b) Petr Pithart a Milan Kňažko.
  - c) Václav Klaus a Vladimír Mečiar.
  - d) Václav Klaus a Milan Kňažko.
  - e) Václav Havel a Vladimír Mečiar.
- 07.** Současný dalajláma sídlí na území
- a) Pákistánu.
  - b) Číny.
  - c) Tibetu.
  - d) Indie.
  - e) Nepálu.

08. Kdo v ČR jmenuje členy bankovní rady České národní banky?

- a) vláda ČR
- b) prezident ČR
- c) prezident Nejvyššího kontrolního úřadu
- d) premiér
- e) ministr financí

09. *Pakt Ribbentrop-Molotov* obsahoval dohodu o

- a) vzájemné hospodářské pomoci mezi Německem a Slovenským štátem.
- b) vzájemném neútočení.
- c) vzájemné hospodářské pomoci mezi Německem a SSSR.
- d) vzájemné vojenské pomoci v případě napadení Polskem, nebo Československem.
- e) rozdělení území Československa po jeho napadení oběma státy.

10. Ze kterého literárního díla pochází následující úryvek?

Winston zůstal obrácen zády k obrazovce. To bylo bezpečnější; ačkoli, jak dobře věděl, i záda mohou ledacos prozradit. Kilometr odtud se tyčila nad špinavou krajinou vysoká bílá budova Ministerstva pravdy, jeho pracoviště.

- a) Smrt je mým řemeslem
- b) 1984
- c) Utrpení mladého Werthera
- d) Proces
- e) Nazí a mrtví

11. Které z těchto literárních děl je vyprávěno ústy postavy jménem Paul Bäumer?

- a) Hlava XXII
- b) Na západní frontě klid
- c) Nesnesitelná lehkost bytí
- d) Bídníci
- e) Doktor Živago

12. Do repertoáru Divadla Jára Cimrmana NEPATŘÍ hra

- a) Afrika.
- b) Vyšetřování ztráty třídní knihy.
- c) Hruška.
- d) Hospoda Na mýtince.
- e) Akt.

13. Kdo je autorem románu *Lolita*?

- a) Alexander Solženicyn
- b) Viktor Šenderovič
- c) Boris Pasternak
- d) Vladimír Nabokov
- e) Michail Alexandrovič Šolochov

14. Který z uvedených filmů natočil Jiří Menzel?

- a) Ducháček to zařídí
- b) Atentát
- c) Ostře sledované vlaky
- d) Němá barikáda
- e) S tebou mě baví svět

15. Umělci André Breton a René Magritte jsou významnými představiteli

- a) impresionismu.
- b) surrealismu.
- c) kubismu.
- d) futurismu.
- e) konstruktivismu.

16. Jak se jmenuje secesní umělec, který věnoval své vlasti cyklus maleb s názvem Slovanská epopěj?

- a) Antonín Slavíček
- b) Mikoláš Aleš
- c) Alfons Mucha
- d) Gustav Klimt
- e) František Kupka

Verbální myšlení a jazykové kompetence

17. Vyberte dvojici slov, jež mají k sobě významově nejbližší.

- a) zarmoucený – zatrpklý
- b) podmračený – truchlivý
- c) truchlivý – zarmoucený
- d) sklíčený – podmračený
- e) nemluvný – sklíčený

18. V následující větě je skryto víceslabičné slovo označující živočicha. Najděte ho, neměňte pořadí slov ani pořadí písmen v nich.

Ve všeobecném chaosu mecenáši přirozeně nepodporovali umělce jako dřív.

Jakého tvora toto slovo označuje?

- a) drůbež
- b) hada
- c) brouka
- d) rybu
- e) žábu

19. Které přivlastňovací zájmeno z nabídky NELZE doplnit do následujícího souvětí?

Aby vše vypadalo důvěryhodně, přepsal lístek ... písmem a hodil ho do schránky.

- a) svojím
- b) svým
- c) jeho
- d) mým
- e) jejím

20. Ve které z následujících vět je chybná interpunkce (čárky ve větě)?

- a) Po poslední hodině, jsem šel konečně domů.
- b) Napiš mi, prosím tě, v kolik plánuješ dorazit.
- c) Víš, že kdysi dávno tady bydlela jedna bohatá rodina?
- d) Pokud by ti bylo špatně, dej si prášek proti nevolnosti.
- e) Můžeš mi dát vědět, než odejdeš?

21. Co znamená výraz *detence*?

- a) uzavření míru
- b) odklon od normy
- c) schválení smlouvy
- d) zadržení, zamezení volného pohybu
- e) vývoj vedoucí ke sblížení

22. Vyberte slovo OPAČNÉHO významu ke slovu *majoritní*.

- a) většinový
- b) úzkoprofilový
- c) diskriminační
- d) vedlejší
- e) menšinový

23. Vyberte význam podtrženého ustáleného spojení v této větě: *Žena po dlouhém váhání kápala božskou.*

- a) usnula
- b) odpustila někomu
- c) uklidnila se
- d) řekla pravdu
- e) začala se modlit

24. Které z následujících slovních spojení obsahuje starou početní jednotku?

- a) stoh papíru
- b) obrátit se na pětníku
- c) koš jablek
- d) tucet vajec
- e) nůše dřeva

25. Jak se nazývá ozdobně zvýrazněné první písmeno na začátku kapitoly?

- a) iniciála
- b) minuskule
- c) kapitálka
- d) frontispis
- e) iluminace

26. Ve slovanských jazycích existují slova formálně podobná, s podobnými slovními základy, liší se však svým významem. Najděte význam slovenského slova *nevesta*.

- a) návštěva
- b) nášivka
- c) družička
- d) svatebčanka
- e) snacha

27. Mezi slovy z různých evropských jazyků najděte to, které má jiný význam než ostatní.

- a) umano
- b) human
- c) humain
- d) hommage
- e) człowiek

28. Slovo *ražba* má více významů, lze ho tudíž užít v různých kontextech. V jedné z následujících vět je ovšem výraz *ražba* užít NEVHODNĚ. Najděte ji.

- a) Ražba pamětních medailí začne zítra.
- b) Ražba tunelu trvala několik dní.
- c) Dřevěnou ražbu pušky si opřel o rameno.
- d) Zaujala nás povídka humoristické ražby.
- e) Mince se setřenou ražbou byla zcela bezcenná.

29. Které z následujících souvětí umožňuje více rozdílných interpretací?

- a) Dostala jsem huňatou čepici s bambulí, u níž jsme se nedokázali shodnout na tom, jestli je smetanová, nebo slonovinová.
- b) Na venkov se to dostalo trošku oklikou přes učitele, kteří jako součást Vánoc praktikovali charitu, kdy dětem z chudších rodin zprostředkovali od bohatších rodin dárky.
- c) Štědrý den je pro křesťany významný hlavně tím, že čekají na noční příchod Ježíše Krista.
- d) Letos jsme odložili s rodinou rozdávání dárků až na Boží hod, díky čemuž byly předvánoční přípravy méně hektické než jindy.
- e) Lidé se večer sejdou u slavnostního štědrovečerního stolu a hlavně děti se těší na rozbalování dárků.

30. Jedno z následujících slovních spojení obsahuje výraz, jenž je po informační stránce nadbytečný, a proto ho lze vypustit, aniž by došlo ke ztrátě informací. Najděte ho.

- a) kooperativní spolupráce
- b) vstřícná kooperace
- c) vzájemné porozumění
- d) empatická nabídka pomoci
- e) reciproční pomoc

Kritické myšlení

31. Které z nabízených českých přísloví je svým ponaučením nejbliže tomuto? *Častá krůpěj kámen proráží.*

- a) Tichá voda břehy mele.
- b) Trpělivost růže přináší.
- c) Když dub padne, kdekdo třísky sbírá.
- d) Žádná píseň není tak dlouhá, aby jí nebyl konec.
- e) Stokrát opakovaná lež se stává pravdou.

32. Jaký je nejlepší způsob prevence šíření *fake news*, když se setkáte na internetu s podezřelým článkem?

- a) Sdílejte ho s lidmi, kteří mají podobné názory jako vy, aby ho mohli posoudit a okomentovat.
- b) Ověřte zdroj informace a pročtěte si více zdrojů, aby se potvrdila, či vyvrátila jeho pravdivost.
- c) Ignorujte ho, neboť nemá vliv na váš život.
- d) Sdílejte ho bez dalších úvah, protože svoboda slova má přednost a pravda se sama ukáže.
- e) Sdílejte ho s co největším počtem lidí, aby si vytvořili vlastní názor.

33. „Studie na 400 pacientech oddělení léčby závislosti zjistila, že 95 % dotázaných mělo v mládí zkušenosti s užíváním alkoholu.“

O kterém z následujících tvrzení můžeme na základě výše uvedených informací s jistotou říci, že platí?

- a) Při zkušenostech s užíváním alkoholu činí úspěšnost léčby závislosti 5 %.
- b) U 20 dotázaných pacientů nebylo zjištěno, že by v mládí měli zkušenosti s užíváním alkoholu.
- c) Více než 95 % dospívajících má zkušenosti s užíváním alkoholu.
- d) Až 95 % uživatelů alkoholu se v budoucnosti léčí se závislostí.
- e) Zkušenost s užíváním alkoholu zvyšuje šanci, že se dospívající stane závislým i na jiných návykových látkách.

34. Hypotéza je testovatelný výrok o vztahu mezi minimálně dvěma proměnnými. Je formulována v přítomném čase, neobsahuje hodnotící výrazy („lepší, horší“ apod.) a neodkazuje na něco, co nelze za současného stavu poznání zjistit.

Který z následujících výroků splňuje nároky kladené na hypotézy?

- a) Bůh si nepřeje, abychom ubližovali druhým lidem.
- b) Kvocient emoční inteligence má vyjadřovat, nakolik jsou lidé emočně inteligentní.
- c) Muži a ženy se liší svou průměrnou tělesnou výškou.
- d) Matky více dětí budou v životě méně spokojené než bezdětné ženy.
- e) Řízení v opilosti je nebezpečné.

Společné zadání otázek 35 a 36

Světlo je elektromagnetické záření, které má vlastnosti jak vlnění, tak i částic. Rychlost světla značíme c , kdy hodnota $c = 300\,000$ km/sec a platí pro vakuum. Rychlost světla ve vakuu c je konstantní veličina a je to mezní rychlost. V jiném prostředí než ve vakuu se světlo šíří rychlostí v , která je vždy menší než c . Podíl těchto rychlostí je roven indexu lomu daného prostředí n . V důsledku toho dochází na rozhraní látek s různými hodnotami n k lomu světla. Část elektromagnetického spektra, kterou můžeme vidět lidským okem, se nazývá spektrum viditelného světla. Standardně lidské oko detekuje světlo o vlnové délce v rozsahu 380–780 nanometrů. Každé vlnové délce také odpovídá jiný index lomu prostředí, kterým paprsek o této barvě prochází jednotlivými optickými rozhraními v oku. To vede k tomu, že paprsky různých vlnových délek (laicky řečeno „barev“) jsou v prostředí oka lomeny pod jinými úhly. V důsledku toho vznikají senzorické klamy, při kterých se nám některé předměty mohou jevit blíže či dále, než ve skutečnosti jsou. Typicky se nám třeba auta červené, hnědé nebo zlaté barvy jeví blíže, zelená a modrá naopak dále.

35. Z následujících možností vyberte tu, která nejlépe vystihuje obsah předloženého textu.

- a) Optické klamy
- b) Lidské oko a barevné vnímání
- c) Charakteristiky optického prostředí oka
- d) Rychlost světla ve vakuu
- e) Lom světla a význam indexu lomu prostředí pro vnímání

36. Z následujících možností vyberte tu, která z předloženého textu NEVYPLÝVÁ.

- a) Lidské oko vnímá pouze část spektra elektromagnetického záření.
- b) Rychlost světla v jakémkoliv prostředí je vždy 300 000 km/sec.
- c) V důsledku lomu světla v oku se nám mohou různě barevné předměty jevit jako různě vzdálené.
- d) Na rozhraní látek s různou velikostí indexu lomu dochází k lomu světla.
- e) Index lomu prostředí n je podílem rychlostí c a v .

Společné zadání otázek 37 a 38

Z detektivního příběhu

Na lávce poblíž šlechtického sídla byla zavražděna lady Gibsonová, paní domu. Z vraždy byla obviněna mladá guvernánka, kterou svědci viděli v onen večer poblíž lávky. Paní Gibsonová navíc svírala lísteček popsaný guvernánčiným písmem, v němž dotyčná slibovala, že na schůzku přijde. Guvernánka se dušovala, že je nevinná, a své tvrzení podepřela následující výpovědí. Poznámky vyšetřujících se ovšem pomíchaly.

- A) Proto raději odešla a viděla, jak jí paní z dálky hrozí pěstí.
- B) V něm ji pisatelka prosila, aby přišla večer na lávku a schůzku písemně potvrdila.
- C) Myslela si, že má plotky s jejím manželem.
- D) V inkriminovaný den našla guvernánka na stole lístek se vzkazem od paní domu.
- E) Když přišla mladá dáma k lávce, paní na ni čekala a začala jí velmi spílat.
- F) Lady Gibsonová na guvernánku vždy velmi žárlila.

37. Z nabídek uspořádání vyberte tu, která z výše uvedených vět vytvoří smysluplný, logicky navazující celek.

- a) F – A – C – B – D – E
- b) E – C – D – A – B – F
- c) E – C – A – B – D – F
- d) A – F – C – B – D – E
- e) F – C – D – B – E – A

38. Pokud považujeme výpověď guvernánky za pravdivou, které tvrzení je v souladu se všemi výše uvedenými fakty?

- a) Guvernánka šla na lávku, protože byla na schůzku písemně pozvána.
- b) Když guvernánka viděla, jak je paní Gibsonová agresivní, od vražedného úmyslu ustoupila.
- c) Guvernánka žárlila na manželku bohatého obchodníka Gibsona.
- d) Guvernánka se setkala s paní Gibsonovou na lávce čistou náhodou.
- e) Guvernánka šla na lávku s úmyslem zabít paní domu.

Logicko-analytické myšlení

39. Na Ostrově poctivců a padouchů poctivci pokaždé říkají pravdu, padouši vždy lžou. Každý obyvatel ostrova je buď poctivec, nebo padouch. Potkáte domorodce B. Domorodec B prohlásí dvě věty: 1. „Nesnáším Marii.“ 2. „Pokud nesnáším Marii, pak nesnáším Lindu.“

Je B poctivec, nebo padouch a koho nesnáší?

- a) B je poctivec a nesnáší obě.
- b) B je padouch a nesnáší Marii.
- c) B je padouch a nesnáší Lindu.
- d) B je padouch a nesnáší obě.
- e) B je poctivec a nesnáší Marii.

40. „Žádný voják není mrkev. Každá zelenina je mrkev.“ Co z těchto premis plyne?

- a) Některá zelenina je voják.
- b) Každá mrkev je zelenina.
- c) Některý voják je zelenina.
- d) Každá zelenina je voják.
- e) Žádná zelenina není voják.

41. „Každý nadřízený je šéf. Žádný velitel není šéf.“ Co z těchto premis plyne?

- a) Žádný velitel není nadřízený.
- b) Některý velitel je nadřízený.
- c) Každý velitel je nadřízený.
- d) Některý nadřízený je velitel.
- e) Každý nadřízený je velitel.

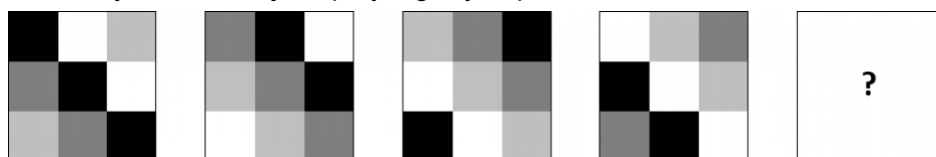
42. Robot vyrazil na cestu. Svůj postup zapisoval následujícím kódem.

4↑ 1← 5↓ 1→ 1↓ 3← 2↓ 5→ 1↓ 2→

Doplňte jeho cestu tak, aby se vrátil zpět na své původní místo.

- a) 5↑ 4←
- b) 4↑ 5←
- c) 5↓ 4→
- d) 5↑ 4→
- e) 4↑ 4←

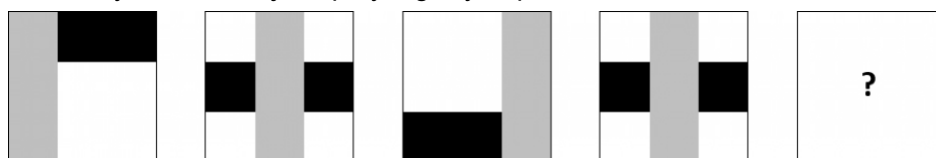
43. Který z nabízených obrazců jako pátý logicky doplní řadu?

- a)
- b)
- c)
- d)
- e)

44. Který z nabízených obrazců jako pátý logicky doplní řadu?

- a)
- b)
- c)
- d)
- e)

45. Ministerstvo obrany, které mělo 35 000 zaměstnanců, se z úsporných důvodů rozhodlo snížit jejich počet o 20 %. Po několika letech trápení se ministerstvo rozhodlo počet zaměstnanců o 25 % navýšit. Kolik zaměstnanců má nyní?

- a) 38 000
- b) 36 500
- c) 32 500
- d) 35 000
- e) 33 500

46. Příjímacích zkoušek se zúčastnilo 3310 uchazečů. Počet uchazečů, kteří měli horší výsledek než uchazečka Anička, je 2krát větší než počet uchazečů, kteří měli výsledek lepší než Anička. Kolikátá Anička skončila, pokud uchazeče seřadíme od neúspěšnějšího po nejméně úspěšného a budeme předpokládat, že nikdo neměl přesně stejný počet bodů jako Anička?

- a) 1104.
- b) 1655.
- c) 2206.
- d) 1103.
- e) 1656.

47. Mějme hrací kostku. Na jejích stěnách jsou místo hodnot 1, 2, 3, 4, 5, 6, jak je obvyklé, napsané hodnoty 1, -2, 3, -4, 5, -6. Třikrát s touto kostkou hodíme a výsledky všech hodů sečteme. Jakému číslu se tento součet NEMŮŽE rovnat?

- a) 6
- b) 7
- c) 8
- d) 10
- e) 11

48. Zjednodušte výraz.

$$(12 \times 45 \times 70) / (18 \times 28 \times 30)$$

- a) $3/2$
- b) $5/2$
- c) $5/3$
- d) $2/7$
- e) $2/5$

49. Pro kolik čísel od 1 do 100 platí, že jejich ciferný součet je 10? (Ciferný součet je součet všech číslic, kterými je číslo zapsáno. Např. ciferný součet čísla 66 je $6 + 6$, tedy 12.)

- a) 7
- b) 8
- c) 9
- d) 10
- e) 11

50. Když od čísla X odečtu 8 a druhou mocninu výsledku vydělím číslem 12, dostanu převrácenou hodnotu čísla 3. Které z níže uvedených čísel je X ?

- a) 9
- b) 10
- c) 11
- d) 12
- e) 13